

Puude väärtusklassid

Eriti väärtuslik puu (I väärtusklass)

Dekoratiivsete ja/või pikaealiste (või talve- kindlate) ning haigustele ja kahjuritele vastupidavate puuliikide eriti suured (ja elujõulised) eksemplarid. Puud, mis on dendroloogilised haruldused või mis omavad ajaloolist või kultuuriloolist väärtust. Puud, mis on looduskaitse all. Elustikupuud.

Väärtuslik puu (II väärtusklass)

Haljastusplaani järgi istutatud puu. Dekoratiivne, pikaealine ning mehaanilistest vigastustest, haigustest või kahjuritest kahjustamata või väikeste kahjustustega puu. Omab olulist maastikulist ja/või ökoloogilist tähtsust. Elustikupuud: jämedad surnud puud ja tüükad, mis pakuvad elupaika lindudele, nahkhiirtele, putukatele ja seentele.

Oluline puu (III väärtusklass)

Dekoratiivne puu või pikaealine ning mehaanilisest vigastustest, haigustest või kahjuritest kahjustatud, kuid veel elujõuline (head juurdekasvu omav) puu. Samuti dekoratiivsete, haigus- ning kahjurikindlate ja pikaealiste puuliikide noored elujõulised eksemplarid neile sobivas kasvukohas. Puu, mis osaleb antud kohal ökoloogiliselt tõhusa haljastuse (nt tänavahaljastuses, metsa rajatud elurajoonis krundi kõrghaljastuse) moodustamisel.

Väheväärtuslik puu (IV väärtusklass)

Puu, mis kahjustab või tulevikus hakkab kahjustama liigiliselt või asukohalt ala väärtuslikumat puud, hoonet või muud ehitist. Puu, mis on oma eluea lõpul kas vanuse või kahjustuste tõttu ja ei täida elustikupuud ülesannet. Puu, mis on alla surutud seisundis ja kasvujõuetu. Võib säilitada kui biomassi, kuid mis on soovitatav likvideerida või asendada väärtuslikumate puuliikidega. Looduslik uuendus sobimatus kohas ja asendi tõttu sobimatu istutus.

Likvideeritav puu (V väärtusklass)

Haige, elujõuetu või ohtlik puu, millel on antud kohal väike ökoloogiline tähtsus ning mis on lühiealine ja/või kiirekasvuline. Puu, mis on tugevasti kahjustunud varju, linnatingimuste, põlemise, mehaaniliste vigastuste jms. tõttu. Puu, mis varjab ja kahjustab I ja II väärtusklassi puid, muud haljastust, hoonet, ehitist või rajatist. Sobimatud, silma riivavad ja haljasala risustavad puud, tormimurd ja tormiheit.

Põõsaste väärtusklassid

Eriti väärtuslik põõsas (I väärtusklass)

Dekoratiivsete ja/või pikaealiste ning haigustele ja kahjuritele vastupidavate põõsaliikide eriti suured (ja elujõulised) eksemplarid. Looduskaitsealune põõsaliik ja dendroloogiline haruldus. Kindlasti säilitada.

Väärtuslik põõsas (II väärtusklass)

Elujõuline ja/või tähelepanuväärsete dekoratiivsete iseärasustega põõsas; haljastusplaani (istutusskeemi) järgi istutatud leht- või okaspõõsas. Omab ökoloogilist ja ruumilist väärtust. Säilitada samas seisundis. Rühmad säilitada tervikuna või suurte rühmadena.

Oluline põõsas (III väärtusklass)

Haljastusplaani (istutusskeemi) järgi istutatud või linnatingimustele vastupidav ja talvekindel ala ilmetavat ja keskkonda parandavat tähtsust omav leht- või okaspõõsas, mille dekoratiivsed omadused on vähenenud. Võimalusel säilitada ja noorendada.

Väheväärtuslik põõsas (IV väärtusklass)

Lühiealine isekülvne või võsundiliselt levinud põõsas, mis kahjustab või tulevikus hakkab kahjustama liigiliselt/sordiliselt või asukohalt ala väärtuslikumat haljastust. Linnahaljastuse seisukohalt väheväärtuslik põõsas, mida soovi korral võib säilitada kui biomassi. Võib likvideerida.

Likvideeritav põõsas (V väärtusklass)

Põõsas, mis on tugevasti kahjustunud varju, kahjurite, põlemise, mehaaniliste vigastuste jms. tõttu. Samuti põõsas, mis on haige, elujõuetu ning omab väikest ökoloogilist tähtsust. Põõsas, mis varjab ja kahjustab I ja II väärtusklassi põõsaid või muid haljastust. Võib likvideerida.

Puuderühmade väärtusklassid

Eriti väärtuslik puuderühm (I väärtusklass)

Puistu, kus enamuse moodustavad dekoratiivsed, pikaealised ja haiguskindlad puud. Puistu, mis on haruldane tekkeviisilt, koosseisult, kasvukohatüübilt, vanuselt ning omab ajaloolist või kultuuriloolist tähtsust. Looduskaitse all olevad metsaosad. I kaitsekategooria kaitsealuste taimeliikide kasvupaigad või loomaliikide elupaigad, võtmebiotoobid.

Väärtuslik puuderühm (II väärtusklass)

Puistu, kus on elujõulised ja/või tähelepanuväärsete dekoratiivsete iseärasustega puud. Parkmetsadena istutatud metsaosad. Omavad suurt ökoloogilist, esteetilist ja/või kultuuriloolist väärtust, vääriselupaigad. Linnatingimustes haruldase koosseisu, rindelisuse või kasvukohatüübiga metsaosad. Säilitada tervikuna või suurte puurühmadena.

Oluline puuderühm (III väärtusklass)

Dekoratiivne või pikaealine ning väheste mehhaanilistest vigastustest, haiguste- või kahjuritetunnustega, kuid veel elujõuline (juurdekasvu omav) puistu. Samuti dekoratiivsete, haigus- ning kahjurikindlate ja pikaealiste puuliikide noored elujõulised eksemplarid neile sobivas kasvukohas.

Väheväärtuslik puuderühm (IV väärtusklass)

Lühiealistest liikidest koosnev, tihe ja hooldamata. Puistu, milles kuni pooled puudest on oma eluea lõpul kas vanuse või kahjustuste tõttu. Linnahaljastuse seisukohalt väheväärtuslikest puuliikidest koosnev puistu, mida soovi korral võib säilitada kui biomassi, kuid mis on otstarbekas likvideerida ja asendada väärtuslikumate puuliikidega.

Likvideeritav puuderühm (V väärtusklass)

Haigete, kuivanud ja elujõuetute puudega puistu, omab väikest ökoloogilist tähtsust. Tugevasti kahjustunud põlemise, mehaaniliste vigastuste jms. tõttu, või milles on üle poolte puudest oma eluea lõpul kas vanuse või kahjurite või haigustest tingitud kahjustuste tõttu. Kuulub vajadusel raiumisele.

OLEMASOLEVA TAIMESTIKU MAJANDAMINE

Soovituslikud hooldusvõtted ja taimestiku säilitamise juhendid

Antud soovituslikud hooldusvõtted aitavad säästa olemasolevat loodust, haljastusväärtust ja taastushaljastus väärtust.

Kui puudele on määratud hoolduslõikus, siis teostataval hoolduslõikusel tuleb jälgida võra vähendamise mahtu, mis ei tohiks ületada 15% vegetatsiooniperioodi kohta.

Vajaminev hoolduslõikus tuleb läbi viia erialaspetsialisti poolt (vähemalt arborist II kutsetunnistusele vastav kvalifikatsioon). Vastavad erialaspetsialistid on saadavad näiteks Eesti Arboristide Ühingu kaudu.

Taimede kaitsmine ehituse ajal on välja toodud eraldi peatükis.

Puujuurte ümbertõstmisel mitte murda juuri kokku.

Juurekaelasid ei tohi mätta ka ehituse ajaks.

Puittaimede kaitsmine ehitusobjektil

1. Puude kaitsmine

väärtuslike ja eriti väärtuslike puude- või taimerühma kaitsmiseks kasutada tarastamist 1,5 m kõrguse taraga järgmiselt, et puude võrad jäävad tara sisse. Kui kaitstavad taimed asuvad ehitusplatsi ääres, võib tarastada ümber haljastu, või ehitada tara ainult ehitusplatsi poolsele küljele. Tarastatud ala ei tohi kasutada materjali laoplatsina.

1.1.1 Puutüve ümber tehakse püstplankudest kinnitatud kaitse, kus tüve ja plankude vahele asetatakse pehme polster.

1.2. Kui töötingimused puu all ei ole tööd võimaldavad, võib enne töö alustamist kokkuleppel haljastus-spetsialistiga kärpida puu alumisi oksa. Lõige tuleb teostada kas tüve või lähima jämedama oksa vastast, jätmata tüügast ja kahjustamata oksakraed.

1.3. Töö lõppedes eemaldatakse tööaegsed kaitseehitised.

2. Puujuurte kaitsmine

2.1 Juurestiku kaitseala ulatuses teostada kaevetööd käsitsi, täpsustada igakordselt hinnatud puude juurestiku kaitseala ulatus vastavalt kaevetööde eeskirjale;

2.2 Suurte puude juuri lõigatakse võimalikult vähe. Üle 25 mm läbimõõduga juurte läbilõikamine kooskõlastada Keskkonnametiga. Peenemad juured lõigatakse läbi sirge, terava lõikevahendiga.

2.3 Puujuurte kuivamise vältimiseks kastetakse lahtises süvendis paljandunud puujuuri ning kaetakse seejärel savika mulla ja geotekstiiliga (aurumise vältimiseks). Hilisem kastmine vähemalt 1x nädalas põhjalikult.

2.4 Pikemalt lahti olevas süvendis kaitstakse juuri juurevõrguga (puupostidele toetatud jäik võrk), millele toetub geotekstiil. Vajadusel asetatakse juurestiku ja piirde vahele kastmistoru.

2.5 Puujuurte külmumise vältimiseks on paljandunud murdunud juurte katmine vajalik temperatuuri langemisel alates -10 C. Kaetakse juurevõrgu, geotekstiili ja kuivast poorsest materjalist külmaisolatsiooniga, (penoplast, kivivill vms ehitussoojustusmaterjal).

2.6 Kergesti variseva pinnase puhul, kus puujuured võivad kahjustuda pinnase nihkumise tagajärjel, rajatakse tugiseinad puujuurte kaitsmiseks.

2.7 Töötamisel säilitatavate puude all kaitstakse juurestiku ala maapinnale laotatud õhulise liivakihi, mille peale pannakse killustik. Liivakihi võib asendada geotekstiiliga.

Taimestiku majandamine väärtusklassi alusel

Puu väärtusklassist lähtudes:

- 1) I väärtusklassi puu tuleb säilitada;
- 2) II ja III väärtusklassi puu säilitada võimaluse korral;
- 3) IV väärtusklassi puu raiuda soovi korral;
- 4) V väärtusklassi puu tuleb raiuda.

Põõsa väärtusklassist lähtudes:

- 1) I väärtusklassi põõsas tuleb säilitada;
- 2) II ja III väärtusklassi põõsas säilitada ja noorendada võimaluse korral;
- 3) IV ja V väärtusklassi põõsas tuleb likvideerida.

Puuderühma väärtusklassist lähtudes:

- 1) I väärtusklassi puuderühm tuleb säilitada tervikuna. Säilitamisel rakendada vajaduse korral lisameetmeid, muu hulgas tuleb hoiduda puuderühma lähiümbruses ökoloogiliste tegurite muutmisest;
- 2) II väärtusklassi puuderühm säilitada tervikuna või väiksemate elujõuliste rühmadena;
- 3) III väärtusklassi puuderühm säilitada võimaluse korral, puuderühma likvideerimise korral tuleb see asendada raie- ja hoolduslõikusloa andmise korra kohaselt;
- 4) IV väärtusklassi puuderühm säilitada linna rohevõrgustiku sidususe tagamiseks või likvideerida ja asendada väärtuslikumate puuliikidega;
- 5) V väärtusklassi puuderühm tuleb likvideerida.

Koopia töö teostaja / vastutava isiku tunnistusest

Töös kasutatud lühendid ja selgitused

Jrk. nr.	Lühend	Selgitus
1	AS_IV	Puu, mis on allasurutud seisundis
2	GNORK_IV	lühiealiste liikide ülekaaluga tihe rühm, milles puud on konkurentsi tõttu nõrgestunud ja väikeste võradega;
3	GNORK_V	haigete, kuivanud, elujõuetute või allasurutud seisundis puude rühm, millel on väike ökoloogiline tähtsus;
4	GROH_III	parandab linna rohevõrgustiku sidusust.
5	KAH_IV	Puu, mis kahjustab või hakkab tulevikus kahjustama puud, mis on liigi või asukoha poolest väärtuslikum
6	KAHJ_V	Puu, mis on tugevasti kahjustunud varju, haiguste, kahjurite, vigastuste vms tõttu
7	KLÕ	Puul on külmalõhe kontrollida täiendavalt iga 2 aasta järel puu ohutust
8	KO	Võras on tavapärasest enam kuivanud oksid mis tuleb eemaldada, vajadusel märkida tõenäoline põhjendus ja juhend võimalikuks likvideerimiseks
9	KONOK_III	Altkuni 1/5 ulatuses laasunud koonilise võraga elujõuline okaspuu
10	KUIV	Puu on kuivanud
11	KUIV_V	Kuivanud, elujõuetu või ohtlik puu
12	KUIVO	Puu on osaliselt kuivanud
13	KV	Puul on märgatavad koorevigastused
14	LAS	Puu on laasunud
15	ÖKO_V	Puu, millel on selles asukohas väike ökoloogiline tähtsus
16	OON	Puu on seest õõnes- vajadusel kaastata arborist
17	PP	Hargnemisel märgata sisse kasvanud kooreharja või puu on hargnemise tõttu tasakaalust väljas paigaldada tugivöö 2/3 kõrgusele puu hargnemiskohast
18	ÜPV	Ebasümmeetriline võra
19	ÜR	Puus tüves elavad puusikud, ürasekid või muud putukad
20	VKAH_III	Väheste kahjustustega ebasümmeetrilise võraga puu
21	VVB_IV	Linnahaljastuse seisukohalt väheväärtuslik puu, mida võib säilitada kui biomassi, kuid mis on soovitatav likvideerida või asendada väärtuslikuma puuliigiga.
22	VVIG_III	Puu, mille kahjustused või kasvuhäired ei mõjuta õige hoolduse korral selle dekoratiivsust ja eluiga